

Національна академія статистики обліку та аудиту (НАСОА)

Національний центр обліку та аудиту (НЦОА)

ПРОГРАМА

освітнього заходу з безперервного професійного навчання аудиторів:

«Актуальні зміни в Міжнародних стандартах аудиту»

Київ 2026

***Укладач програми**:*

Лубенченко О. Е. – член АПУ, CAP, сертифікований практикуючий аудитор; доктор економічних наук, завідувач Національним центром обліку та аудиту, професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування Національної академії обліку та аудиту; викладач програм з безперервного професійного навчання аудиторів України.

Лектори:

Лубенченко О. Е. – д.е.н., професор, завідувач Національного центру обліку та аудиту Національної академії статистики обліку та аудиту, м. Київ

Костирко Р. О. – д.е.н., професор, професор Національного центру обліку та аудиту Національної академії статистики, обліку та аудиту, м. Київ

Програму розглянуто, затверджено та рекомендовано до друку Методичною радою Національного центру обліку та аудиту Національної академії статистики, обліку та аудиту (протокол № 1 від 29.01.2026р.)

ЗМІСТ

ВСТУП 4

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ З БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ АУДИТОРІВ 6

ФОРМА БЕЗПЕРЕРВНОГО НАВЧАННЯ 7

МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ 7

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ 7

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА 8

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасне середовище фінансової звітності характеризується зростанням складності бізнес-процесів, цифровізацією, глобалізацією та підвищеними очікуваннями суспільства щодо прозорості та відповідальності. У цих умовах Міжнародні стандарти аудиту (надалі – МСА) постійно оновлюються, щоб забезпечити більш якісну, надійну та релевантну аудиторську перевірку. Останні зміни в МСА 240«Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства, при аудиті фінансової звітності», МСА 570 «Безперервність діяльності», відображають ключові виклики, з якими мають справу аудитори у всьому світі. Це:

– зростання кількості складних схем шахрайства, зокрема з використанням ІТ;

– підвищені очікування регуляторів щодо якості аудиту;

– потреба у більшій прозорості та доказовості професійних суджень;

– високий рівень економічних ризиків (війна, інфляція, перебої в ланцюгах постачання);

– зростання кількості підприємств, що мають проблеми з ліквідністю;

– підвищена увага користувачів до здатності компаній продовжувати діяльність.

Сучасні зміни в МСА та виклики середовища вимагають від аудитора: бути більш скептичним, більш технічно підготовленим, більш аналітичним, більш комунікабельним і значно більш відповідальним у своїх судженнях

Практичне значення для аудиторів: підготовка до впровадження в діяльність аудиторських фірм новітніх вимог законодавства щодо оновлених МСА 240 і МСА 570:

- підвищують якість аудиторських перевірок через чіткіші вимоги до оцінки ризиків, процедурного забезпечення, сприяють гармонізації української практики з міжнародною, що важливо для аудиту ПСІ та компаній, які працюють з іноземними інвесторами, підсилюють довіру до аудиторського звіту, оскільки користувачі отримують більш прозору та обґрунтовану інформацію; поліпшують якість корпоративного управління, адже аудитори активніше взаємодіють з наглядовими органами підприємств; стимулюють розвиток професійних компетентностей аудиторів, зокрема у сфері ІТ-ризиків, аналітики та оцінки бізнес-моделей суб’єктів господарювання.

Предметом заходу освітнього за темою «Актуальні зміни в Міжнародних стандартах аудиту» є методичні та організаційні засади щодо застосування МСА 240 та МСА 570 аудиторами.

Метою освітнього заходу за темою «Актуальні зміни в Міжнародних стандартах аудиту» є комплексне обґрунтування методичних підходів та практичних рекомендацій щодо впровадження МСА 240 та МСА 570 в аудиторську практику.

Завдання освітнього заходу. Відповідно до поставленої мети сформульовано завдання, які обумовили логічну структуру і послідовність їх вирішення: проаналізувати ключові оновлення Міжнародних стандартів аудиту, зокрема зміни, внесені до МСА 240 «Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства, при аудиті фінансової звітності» та МСА 570 «Безперервність діяльності»**;** розкрити причини та передумови внесення змін до МСА, включаючи глобальні тенденції, вимоги регуляторів та результати міжнародних оглядів якості аудиту; о**х**арактеризувати нові вимоги до застосування принципу професійного скептицизму, оцінки ризиків та документування, які випливають із оновленої редакції МСА 240; висвітлити посилені вимоги щодо оцінки припущення про безперервність діяльності**,** аналізу планів керівництва та розкриття інформації відповідно до оновленого МСА 570; показати практичні наслідки змін МСА для аудиторів**,** зокрема вплив на планування аудиту, вибір процедур, взаємодію з управлінським персоналом і тими, хто наділений найвищими управлінськими повноваженнями; надати рекомендації щодо впровадження оновлених вимог у практику аудиторських фірм, включаючи адаптацію внутрішніх методик, навчання персоналу та вдосконалення системи управління якістю; **с**формувати розуміння ризиків та типових помилок, які можуть виникати при застосуванні оновлених стандартів, та окреслити шляхи їх мінімізації; сприяти підвищенню професійної компетентності аудиторів, забезпечивши їх актуальною інформацією та практичними інструментами для роботи в умовах оновлених МСА.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ З БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ АУДИТОРІВ

«Актуальні зміни в Міжнародних стандартах аудиту»

№	Назва розділу теми	Кількість годин
1	Зміни МСА 240 «Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства, при аудиті фінансової звітності»: • оновлені вимоги щодо застосування принципу професійного скептицизму; • посилені підходи до оцінки ризиків шахрайства на рівні фінансової звітності та тверджень; • нові вимоги щодо аналізу факторів тиску, можливостей та раціоналізації шахрайства;	2
2	Зміни МСА 240 «Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства, при аудиті фінансової звітності»: • акцент на викривачах; • розширені обов'язкові аудиторські процедури, включаючи тестування журналів та аналіз нетипових операцій; • підвищені вимоги до документування оцінки ризиків і виконаних процедур; • нові аспекти взаємодії з управлінським персоналом і тими, хто наділений найвищими управлінськими повноваженнями.	
3	Зміни МСА 570 « Безперервність діяльності»: • уточнені критерії оцінки припущення про безперервність діяльності; • розширений перелік подій та умов, що можуть свідчити про суттєву невизначеність; • вимоги до оцінки планів керівництва та їх реалістичності;	2
4	Зміни МСА 570 « Безперервність діяльності»: • нові підходи до аналізу фінансових прогнозів, ліквідності та доступу до фінансування; • посилені вимоги до розкриття інформації у фінансовій звітності; • оновлені вимоги до комунікації з тими, хто наділений найвищими управлінськими повноваженнями. Інші зміни в МСА (актуалізація)	
	Усього	**4**

ФОРМА БЕЗПЕРЕРВНОГО НАВЧАННЯ: очна, дистанційна

МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ: м. Київ, вул. Підгірна, 1, zoom-конференції, он-лайн

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

За результатами навчання слухачі мають знати:

– Основні зміни, внесені до МСА 240 «Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства»: оновлені вимоги щодо застосування принципу професійного скептицизму; посилені підходи до оцінки ризиків шахрайства на рівні фінансової звітності та тверджень; нові вимоги щодо аналізу факторів тиску, можливостей та раціоналізації шахрайства; розширені обов'язкові аудиторські процедури, включаючи тестування журналів та аналіз нетипових операцій; підвищені вимоги до документування оцінки ризиків і виконаних процедур; нові аспекти взаємодії з управлінським персоналом і тими, хто наділений найвищими управлінськими повноваженнями.

– Ключові оновлення МСА 570 «Безперервність діяльності»: уточнені критерії оцінки припущення про безперервність діяльності; розширений перелік подій та умов, що можуть свідчити про суттєву невизначеність; вимоги до оцінки планів керівництва та їх реалістичності; нові підходи до аналізу фінансових прогнозів, ліквідності та доступу до фінансування; посилені вимоги до розкриття інформації у фінансовій звітності; оновлені вимоги до комунікації з тими, хто наділений найвищими управлінськими повноваженнями.

– Практичні наслідки змін для аудиторської діяльності: вплив оновлених стандартів на планування аудиту та вибір аудиторських процедур; зміни у підходах до оцінки суттєвості, ризиків та формування аудиторської думки; нові вимоги до якості документування та доказової бази; особливості застосування оновлених стандартів у контексті підприємств суспільного інтересу; типові помилки аудиторів при застосуванні МСА 240 і 570 та способи їх уникнення.

За результатами навчання слухачі мають вміти:

– Застосовувати оновлені вимоги МСА 240 у практиці аудиту:

проводити поглиблену оцінку ризиків шахрайства на рівні фінансової звітності та тверджень; ідентифікувати фактори тиску, можливостей та раціоналізації шахрайства; виконувати розширені обов'язкові процедури, включаючи тестування журналів, аналіз нетипових операцій та аналітичні процедури; документувати оцінку ризиків і виконані процедури відповідно до оновлених вимог; ефективно комунікувати з управлінським персоналом і тими, хто здійснює нагляд, щодо ризиків шахрайства.

– Використовувати оновлені положення МСА 570 при оцінці безперервності діяльності:

аналізувати події та умови, що можуть свідчити про суттєву невизначеність; оцінювати реалістичність планів керівництва щодо подолання фінансових труднощів; перевіряти фінансові прогнози, моделі ліквідності та джерела фінансування; визначати, чи є розкриття інформації у фінансовій звітності достатнім і відповідним; формувати аудиторську думку з урахуванням оновлених вимог щодо безперервності діяльності.

– Інтегрувати зміни МСА 240 і 570 у процес планування та виконання аудиту:

адаптувати стратегію аудиту та план аудиторських процедур відповідно до нових вимог; застосовувати професійний скептицизм на всіх етапах аудиту;

визначати додаткові процедури у відповідь на підвищені ризики шахрайства або ризики припинення діяльності; коректно формувати аудиторську документацію, що відповідає оновленим стандартам.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. International Standard on Auditing (ISA) 240 The auditor's responsibilities relating to fraud in an audit of financial statements URL: https://www.iaasb.org/publications/isa-240-revised-auditor-s-responsibilities-relating-fraud-audit-financial-statements (дата звернення 27.01.2026).
2. International Standard on Auditing (ISA) 570 Going Concern URL: https://ifacweb.blob.core.windows.net/publicfiles/2025-04/IAASB-ISA-570-Going-Concern-Revised.pdf (дата звернення 27.01.2026).